

SZARVAS

TARSADALMI és SZÉPIRODALMI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr —
Félévre ... 2 frt 50 kr. —
Negyedévre 1 frt 25 kr. —
Egyes szám ára 5 kt. —

Szerkesztőség:
Kényes utca 175.
Kiadóhivatal:
Salétrom-utca 1 89.
Nagy M. Könyvnyomda
Hova az előfizetési és
hirdetési díjak küldendőek

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg f. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6--8. Budapest: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schvarcz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Hausenstein és Votler (János Gyula) Dorottya-utca 1. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 8. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrachy E. V. Akadémia-utca 6, alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

A biztosítás alaptörvényei.

A biztosítás nem mesterség, hanem tudomány. Tudományyá azok az alaptörvények teszik, melyeken nyugszik és a melyeknek szem elől tévesztése a biztosítási szerződést pusztán ígértté teszi. Ezek az alaptörvények igen egyszerűek, könnyen megérthetők de gyakorlati alkalmazásuk, különösen valamely biztosítási ágban általában széleskörű különösen műszaki és mennyiségügyi ismeretekkel feltételez. Ezeket az alaptörvényeket a biztosítás technikai törvényeinek is mondhatjuk, mert tényleg a biztosítás technikájából folynak s ebben gyökeredzenek.

A biztosítás első alaptörvénye: hogy az elvállalt kockázatok meg legyenek oszolva vagyis a biztosított események illetőleg tárgyak bizonyos korlátolt szűk helyen vagy központon össze ne tömörüljenek hanem minél

szélesebb és tágabb körökben és vidékeken legyenek szétszórva.

Az alaptörvény határozza meg a biztosítható eseményeket de egy szersmind döntő szerepet gyakorol az alakjukra nézve különben megfelelő vállalatok megbízhatóságának megítélésénél valamint irányozza minden biztosító vállalat egész ügyvitelét.

Biztosítás tárgyát nem képezhetik oly események határozottabban szólva elemi csapások melyek általában csak egyes vidékeket sújtanak vagy a melyek ha nagyobb területeken lépnek is föl, rendszeren tömeges károkat okoznak és különösen akkor nem ha ezek igen gyakoriak. A biztosításnak ugyanis csak akkor van értelme ha az érte fizetett ellenérték vagy díj az előállható kárnál jelentékenyen kisebb. Már pedig a csak egyes vidékeket sújtó vagy pedig gyakori és tömeges károkat okozó elemi csapások ellen való biztosításnál je-

lentékenyen nagy díjakat kell szedni, hogy a biztosítás pusztán ígértté ne váljék mert a díjnak arányban kell állania a várható károkkal. Biztosítani csak oly elemi csapások ellen lehet, melyek ugyan mindenütt előfordulnak de nem szükségképpen előfordulniok melyek lömeges károkat is okozhatnak de nem kell szükségképpen okozniok, a melyek e szerint löbbnyire és rendesen csak szörványosan fordulnak elő és kisebb mérvű károkat okoznak.

Ebből folyik az hogy az elemi károkok közül főleg tűz és jégellenbiztosítanak de nem árvíz, fagy, aszály stb. ellen. Ezzel áll szoros összefüggésben az, hogy a tűzbiztosítás aránylag kisebb kockázattal jár, mint a jégbiztosítás és hogy a tűzbiztosítás aránylag olcsóbb a jégbiztosításnál. Itt csak arra a körülményekre akarunk figyelmeztetni hogy tűz ellen nemcsak mindenféle, hanem a kevésbé

TÁRCSA.

A nap fölkel . . .

Irtá: Benedek Elek.

(Folytatás.)

De tudjátok meg, emberek, hogy itt egyszerre olyan vad lümpolás indult, hogy csakugy rengett belé az erdő. A kúviknak torkán akadt a hühögés turbékoló vadgalambok ijedten nénuáltak el, a rigó sem hunczfutozta a bírót.

— Hé, móré, az én notámat!
— Melyik légyen azs, kinyirgem alásan?
— Asszondja, hogy:

Fölkelt a nap mosolyogva,
Héj, de nekem szomorodva.
Napom, napom, édes napom,
Süss még egyszer világosan,
Iccu te! ne csak mindig homályosan!

Ez a Muki nótája volt.

Salamon Tóni átölelt s össze-vissza csókolván, áradozva mondta, hogy annál az asszonynál, ki bort tett fel nekünk, csak a fölkelő nap lehet szebb.

— Abczug, fölkelő nap! — rikkantott Bán Gyuszi. Aztán a göbénak fordult hé, bácsi! Látott-e már fölkelő napot?

— Hát én aztán hogyne láttam volna — felelt a göbé nagy álmélkodással.

— Aztán szép-e az?
— Hát aztán hogy ne volna szép?

— Szereti-e a bort, bácsi?
— Én aztán igen! Jobban az édes anyám tejjénél.

— Iszik bácsi?
— Én aztán igen!

— Jó-e bácsi?
— Ez aztán jó, uram!

— Ácsi! Most én beszélek! — rikkantott közbe Muki. — Hallja-e bácsi, aztán felköltsön minket, mikor hajnalodik.

— Én aztán fel!
— Ne te ne! Ki akar itt felkelni? — pattogott Tóni: Az volna még csak szép. Le sem fekszünk. Így várjuk a napot. Ugy-e Gyuszi?

— De ugy ám! Héj moré, most a én nótámat. Asszondja hogy:

Korond közölt névelkedtem, ne, te, ne!
Jaj de fene logény lettem, né, te ne!
A parajdi bányász lányok, ne, te ne!
Héj de ezifra a szoknyájuk, ne, te ne te,
ne te, ne-e!

— Tovább, móré, tovább, a hogy én danolom! S kiállott Gyuszi a közepre betyárosan aztán a félkarjával átölelte a göbét. — Fujja bácsi, hiszen ez székes nóta!

— Ez aztán az! — mondá a göbé.
— No hát:

Visznek engem katonának, ne, te ne!
A németek kutyájának, ne te ne!
Borju nyomja a vállamat, ne te ne!
Más öleli a rögámat, ne te, ne te, ne-e

Egyszer aztán azon vesszük észre magunkat hogy mind tánczra kerekedtünk. A cigány csürdögölőt huzott, a göbé középre állott, nagyokat ütött a ezizmája szárára, vetelte a figurákat s közbe-közbe

tűzveszélyes tárgyakat is biztosítják míg jég ellen már inkább a jégesőknek gyakrabban kitett vidékeken biztosítanak és főleg az oly terményeket biztosítják, melyek inkább és hosszabban vannak a jégkároknak kitéve.

Ebből a törvényből folyik továbbá hogy biztosítást közgazdasági értelemben egyáltalán nem nyújthatnak az oly biztosítási vállalatok melyek csak kis területre szorítkoznak. Ilyenek az apró tűzbiztosító szövetkezetek, városi vagy megyei tűzbiztosító intézetek melyek csak addig állanak fenn, sőt ha eléggé óvatosak és előrelátók, boldogulnak is míg őket nagyobb veszély nem éri. A nagyobb veszéllyel szemben már tehetetlenek, s épen itt van a baj, hogy akkor mondják föl a szolgálót mikor rájuk tulajdonképen a legnagyobb szükség van mikor a romboló elem a legnagyobb mérvben pusztított és sujtott nem csak egyeseket hanem számosakat. Igazán megfoghatatlan hogy nálunk épen napjainkban izgatnak ily törpe biztosító intézetek mellett hajtogatva és emlegetve az olcsó díjakat melyekre csakugyan ráillik a közmondás: Olcsó husnak lig a leve.

Ezenalaptörvénynek kell a biztosításra különben alkalmas vállalatoknak egész ügyvitelét irányoznia. Ezeknek ügyvitelüket úgy kell berendezniök hogy tömeges károkat ne szenvedhessenek. Régebben ez annyira ment hogy p. o. a tűzbiztosító intézetek ügynökeiknek lelkére kötötték hogy vigyázzanak

arra hogy biztosításra csak egymástól távol eső épületeket és tárgyakat fogadjanak el. Ezenkívül megállapították azt a legmagasabb összeget melyet biztosításra egy község vagy város területén általában elfogadnak s mihelyt a mérték betelt további biztosítást semmi szín alatt sem fogadtak el.

A kockázatnak ezen most említett szigorú megsztásához ma jó formán egy intézet sem ragaszkodik sőt a legtöbb teljesen megfelelkezik a régi szabályról s nemcsak hogy ki nem tér a tömeges biztosítás elől hanem épen nem a saját hasznára még keresve keresi. A kockázatok megsztása különben ma is előtérben áll csak az eljárás más. A föltétlenül szükséges megsztást egyrészt a viszonbiztosítás nagyobb mérvű felhasználása másrészt az üzletnek minél szélesebb és távolabb vidékekre való kiterjesztésre által eszközlik. Ebből folyik azután hogy az igaz biztosító intézet mely feladata színvonalán áll nem szorítkozhatik saját hazájának területére hanem működését okvetlenül ki kell terjesztenie a külföldre. A biztosító intézet nem lehet nemzeti hanem szükségképen nemzetközinek kell lennie s minél inkább felel meg ennek a követelménynek. annál nagyobb biztosítékot nyújt mert annál inkább képesítheti a egyensúlyt a bevételek és kiadások közt.

(Folyt. köv.)

Nyílt levél a Sz. és V. szerkesztőjéhez.

A »Szarvas és Vidéke« lapunk 60-ik számában közölt cikkre egy nyílttérri közleményben válaszol.

A közlemény alatt »A Szarvas és Vidéke szerk.« aláírás szerepel, csillag alatt azonban megjegyzi a *bátor* szerkesztő, hogy ama rovatban közlöttékért a felelőséget nem vállalja el.

Ezen neveltséges cikk újabb bizonyítéka annak, hogy nevezett lapnál mekkora a fejtelenség.

Miután az ujság végén azt olvassuk, hogy a lapért a laptulajdonos, Sámuel Adolf helybeli könyvkereskedő felel, mi sem természetesebb, minthogy nekünk csak is ő vele, mint a lap látható fejével lehet dolgunk. A névtelenség homályába burkolozott szerkesztőségi titkár ur, bárki légyen az, bizonyára csak szivességből írta meg neki a választ.

Nohát kedves Sámuel úr! Ön felette téved, ha azt hiszi, hogy mi ollózásiért róttuk meg lapját. Korántsem. Mi azt nagyon jól tudjuk, hogy egy szerény anyagi viszonyok között lévő vidéki heti lapnak nincs módjában számról-számra eredeti cikkeket közölni, hacsak tele nem tölti rovatait a sületlennél-sületlenebb közleményekkel.

S ezért mi azt a csabai könyvamatost nem tartjuk épen olyan haszontalan vállalatnak. Mi multkori cikkünkben nem is az ellen szólaltunk fel, hogy a Sz. és V. ezen könyvamatost használja, hanem azért hogy *mindig* ezt használja, úgy, hogy a lapban eredeti közleményt nem találunk. Mi értelme van, uram, ilyen körülmények közt egy helyi lapnak? Felszóaltunk továbbá különösen még a könyvamatos cikkek felhasználásának *módja* ellen. Ha ön látja hogy abban a cikkben kasszirnökről, rendőrkapitányról s más efféle nálunk nem létező dolgokról van szó, mért nem löki félre azt, s mért nem választ ki ebből a kiegészítő lapból olyan cikkeket, melyek a helyi viszonyoknak megfelelnek. Ön nem nézte azt, hogy vajjon a mi rendőrségünk megérdemli-e, vagy nem, azokat a vádakait miket a cikk felhoz, hanem egyszerűen kéziratra várva a nyomda, oda dobta a szedő kezébe a közleményt. S mit ért el vele? Azt, hogy városunk olvasóközönsége napokig ezen a botránnyos sületlenségen nevetett. A »Bárányba« nem járván a Sz. és V. egy ott levő vendég 20 krajczárért szerzte be azt, hogy a jelenlevő intelligens söröző közönséget jó hangulatra deritse.

Azt mondja ön hogy a Szarvas is olló. Uramfia hát ki tagadta ezt? Készséggel elismerjük, hogy néhány vidéki lappal vagyunk olyan barátságos viszonyban, hogy egymás cikkeiket kölcsönösen átengedjük közlés végett. Csak hogy mi megszoktuk nézni, hogy mit veszünk át, s nem tesszük magunkat neveltségesekké.

Hogy a főgymnasium és leányiskola évi értesítőjének ismertetésekor a tanév-történetét tárgyaló szakaszt szó szerint közöltük ezen körülményt cikkünkben világosan megis írtuk, talán nem képez olyan

nagyokat kurjantott: nye kedvem, nye! Majd meg:

Kiesi nekem ez a ház,
Kirugom az oldala!

Várdai Muki egy öltös bankót ragasztott a Pili cigány pofájához. Azt mondta:

— Nem a nótád tetszik, móré, hanem a neved. Ugy-e atyafiságban vagy Piliske hegygyel?

— Igenis könyörgöm alásan itt síléttem a hegy tetején.

Erre aztán mind poharat ragadtur s éltették Piliskét és nagy szülőjét: Pilit.

Egyedül a góbé maradt az eszénél. Kiáltámolygott a házból.

— Hová bácsi, hová?

— Nézem a napot hogy mit csinál.

— Aztán csak jelentse nekünk.

— Én aztán igen!

*

Már én nem tudnám megmondani hogy mennyi ideig leshette a góbé a napot, elég az, egyszer csak bebotlik a küszöbön s mondja:

— Istalom az urakat!

— Mi baj, bácsi mi?

— Megkövetem alásan, ne tessék többet inni.

— Mért, bácsi, mért?

— Mért hogy itt a nap!

— Mit beszél kend?

— Azt megkövetem alásan, hogy itt a nap.

— Fölkelt?!

— Az aztán föl!

— Dörzsöljük a szemünket mind a négyen, mintha csak vezényelte volna valaki. Nézzünk az ablak felé s im azon be-mosolyog a nap.

Mondtam én:

— Most már mehetünk haza, fiuk, a nap fölkelt.

— Az ám, föl, — dunnyogtak mind.

És azzal fölkeltünk mi is mind a négyen...

nagy vétséget, mint a milyenek ön gondolja.

De az már a legnagyobbfoku ügyetlenségre vall (erősebb kifejezést szándékosan kerülünk) midőn ön ugyanabban a számban, a melyben a »Szarvas« ollózással vádolja, képes a »Szarvas« 5 eredeti ujdonságát szóról-szóra átsempészni. Ezen hírek czimeai a következők: A városi ovoda. A központi választmány. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról. Az ártéri új adókönyvekről. Közszemlén.

Mi, uram, szótalanul túrtuk önnek csaknem egy teljes éven át, hogy eredeti hireinket kiollózta, sokszor olyanténképen hogy csütörtöki számunk összes hirei szóról-szóra belékerültek az ön lapjába. Hogyha ön még a helyi híreket is ollózza, ugyan mondja meg micsoda eredetiséget keressünk az ön lapjában?

Azt mondja továbbá ön, hogy lapunk szerkesztője ajánlatot tett, hogy lapját kész ingyen szerkeszteni a »Szarvas« fenntartása mellett, csupán csak a Verner-féle könyvomatú járatását kötvén ki feltételül.

A dolog így áll:

Ön hónapok óta hol személyesen, hol küldönczök által szólítottatta fel szerkesztőnket arra, hogy vagy vegye meg lapját, vagy menjen oda önhöz szerkesztőnek. mert a lapot így fenntartani nem lehet. Lapunk szerkesztője erre megkérdeztén a lap árát, ön azt felelé rá, hogy odaadja annyiért, a menyiert kéri. Ezen folytonos nógatásra adta meg aztán szerkesztőnk válaszát abban a levélben, melyet önhöz írt. Ingyen volt hajlandó szerkesztőnk lapját vezetni azért, mivel köztudomás szerint ön nem képes szerkesztőjét díjazni, sőt még a szerkesztőség részére érkezett cserepéldányokat is lefoglalja a maga részére s illő árért egyeseknek elárusítja.

Ingyen volt hajlandó szerkesztőnk a lapot átvenni, de oly kifejezett czélzattal, hogy rövid idő alatt a két lapot a Sz. és V. és a Szarvas egybeolvasztandja. Ajánlatának intentiója tehát nem csak »felismerhető volt«, hanem az nyíltan ki is volt fejezve. Hogy a Verner-féle könyvomatosságnak, nem a járatását, hanem hozzá való juttatását szerkesztőnk kikötötte, onnan ered, hogy a Sz. és V. egyik volt szerkesztője panaszkodott előtte, miszerint ön önhatalmulag szedett abból személyzetével, ha a kéziratok késnek. Ezt akarta szerkesztőnk kikerülni.

Ön hiába keres összefüggést a »nem remélt mellőzés és a minapi kirohanás« (?) között. Mi nem vágyodunk az ön lapjára csupán csak az ön folytonos nógatására volt szádékunk lapunkat az ön lapjával akként egybeolvasztani, hogy a Szarvas és Vidékét már a jövő évnegyedben beszünteltük volna, önnek ezért némi kárpótlást nyújtván. Ezen szándékunkért a legkevésbé sem haragudhatik, miután ön fünek fának azt beszéli, hogy lapját nem érdemes tartani s azt beszüntetni óhajtja.

Végezetül csak azt jegyezzük meg, hogy mi lapjával, ha annak vezetése hivattott kesekben lesz, a barátságot a közös cél szolgálatában fenntartani fogjuk, ellenben mindaddig, míg annak a lapnak ön lesz a szerkesztője, ki annyit ért a hirlapíráshoz és szerkesztéshez, mint tyuk az ábécéhez

mindaddig, míg ily bolondgombokat repít világgá, szégyent hozva azzal városunk hirlapirodalmára-hadi lábón fogunk állani lapjával s elkövetett badarságait folyton ostorozni fogjuk!

A »Szarvas« szerkesztősége.

H I R E K.

— Vármegyénk alispánja f. hó 6-ától kezdődő két heti szabadságra menvén ez idő alatt az alispáni teendőket Bartóky József főjegyző, törvényszerű helyettese fogja végezni.

— Práznovszky Ferencz szolgabíró egészségének helyreállítása végett 3 havi szabadságot nyert.

— A községi ipariskola bizottság f. hó 3-án tartotta utolsó gyűlését. A bizottság az ipariskolai tantestület további megerősítését egyhangulag hozott határozattal fogja kérni a képviselőtestülettől. A tantestület a következő tagokból áll: Kutlik Endre igazgató, Kutlik Endre. Liska János, Bodnár Endre rajztanítók, Molnár János, Laukó Mátyás, Szabó József, osztálytanítók. Igazgató az ülésen bejelentette, hogy Bodnár Endre rajztanító az ipariskolai rajztanítói oklevél megszerzése végett jelenleg a budapesti rajz póttanfolyamon részt vesz. Az iparos iskolának tanhelyül a volt reg. közbirtokossági épületet fogja a bizottság a képviselőtestülettől elkérni. Végül a bizottság megbízatása lejárván, ezt a képviselőtestülethez vissza helyezi.

— Szarvas község cultur alap költség előirányzata 1895. évre. A bevétel 1. A cultur alap tulajdonát képező jogok hasznóbéréből 1658 frt, 2. A cultur alap tulajdonát képező épületek hasznóbéréből 3692 frt. 3. A cultur alap tulajdonát képező földek hasznóbéréből 6547 frt 90 kr. 4. A cultur alap tulajdonát képező házi kezelés alatt levő cserép és téglagyár jövedelméből 8000 frt. Összes bevétel 19897 frt 90 kr. Levonva az összes kiadást 17556 frt 80 kr. Mutatkozik tiszta jövedelem 2441 frt 10 kr. B, kiadás, 1. Adók és illetékekre 1760 frt 87 kr. 2. Tiszti fizetésre 400 frt. 3. Épületek fenntartás- s tűz elleni biztosítására 2014 frt 25 kr. 4. Cserép- és téglagyár üzemben tartása 7350 frt, 5. Pesti magyar kereskedelmi bank kölcsön törlesztése 3716 frt 68 kr. 6. Községi főjegyzői lak évi egyenértékére 400 frt 7. Országos vásárookra 60 kr 8. Culturalis czélokra 1405 frt. 9. Irodai szerekre 50 frt 10. Előre nem láthatókra 300. frt Összes kiadás 17456 frt 80 kr.

— A megyei telefonra újabb a bszentandrás takarékpénztár fizetett elő. Nevezett pénztárat úgy a főtelepen mint a szarvasi és a kondorosi fioktelepen bevezetetti a telefont.

— Kazántulajdonosok figyelmébe. Az előjáróság figyelmezteti mindazon gőzgéptulajdonosokat, kik gépészük vagy fűtőjük bizonyítványát a kir. mérnöki hivatalhoz még benem mutatták, hogy ezen körülményt azonnal jelentsék be a városházán, mert ellenesetben gépök a mérnökség által munkálkodásában megfog akadályoztatni

— Tanító választás. Szlovák Pál helybeli tanyai tanítót a pilisi ev. egyház 4-ik rendes tanítójává választotta meg.

— A nappal hossza augusztusban. E hó 1-én 4 óra 35 perczkor kelt fel a nap s lenyugodott 7 óra 32 perczkor, a nappal hossza 14 óra 53 percz, 31-én napkelte 5 óra 18 perczkor, nap nyugta 6 óra 41 perczkor, a nappal hossza 13 óra 23 percz. Így egész hónapban át rövidül a nappal 1 óra és 30 perczet.

— Elhaltak. S...v...son aug. -én ...bó János egy éven aluli Aug. 2-án Lestyan Mari 4 éves Velki Mária egy éven alóli Aug. 3-án Kovács Pál 1 éven alóli, Misik Pál 1 éves, Jancsó Mária 1 éven aluli, Aug. 4-én Gyöngyösi György 1 éven aluli, Jelen Zsuzsi 13 éves Kozubik Józsefné szül. Szteranka Anna 29 éves Aug. 6. Szalbot János 1 éven aluli. Aug. 7-én Furár András 1 éven aluli Hruska János 1 éves.

— Rétyi Antos Ferencz szabadságharczbeli honvéd őrnagy arczképét s érdekes életrajzát közli a Történelmi Lapok legújabb száma. A lap emléksobrok felállítására kisebb alapítványok tételét indítványozza hogy ez alapítványok tökesített kamataiból a jövő századokban is létesüljenek szabadságharczi emlék szobrok. Kosuth s az emigránsok brussai és kintahiai élményeit ismerteti. Közül adatokat a honvédek nyngdíj jogosultságához. Előfizetési ára egy évnegyedre 1 frt.

— A körösben való fürdésről. Orvos szakértők állítása szerint a holt-körösben való fürdés annak szennyes vize miatt nem ajánlatos. Különösen óvakodjanak a holtmederben való fürdéstől azok kiknek bármily jelentéktelen nyílt bőrkiütésük vagy sebük van, miután a bomlásnak indult anyagokkal telt víztől könnyen vérmérgezést kapnak.

— Felhívás! A magyar tanférfiak és tanítónők ezredéves albumát szerkesztő bizottság felhívja az érdeklődő tanférfiakat és nőket hogy az albumban való részvételt illetoleg jelentkezni sziveskedjenek. Mivel most már az arczképek és életrajzok beküldése folyamatban van a szerkesztőség díjazati egy... az előfizetésre nem kötelez mert a kiadóhivatal csak azt tekinti hogy a nyers kiadások biztosítva vannak es a szerkesztőség pedig a kiadástól függetlenül mindazon érdemes egyéneket betoglalja akiknek arczképéhez és életrajzához hozzájárulhat.

— Tanulók mint a honvédek visszaemlékezéseinek feljegyzői. A Kolozsvart megjelenő »Történelmi Lapok« szerkesztőbizottsága, tekintettel a nyári szünidőre, a következő felhívást adja ki: A tud. egyetemnek s más felsőbb és közép tanintézetek növendékeinek figyelmét a szerkesztőbizottság felhívja a küzelükben élő 1848--49-es honvédek élményeinek lejegyzésére. E leírás a honvédek elbeszélése után történhetik. E czélból több ízben felkeresendők az öreg honvédek s megkérendők a nagy napok eseményeinek részletes elbeszélésre. Az így keletkezett leírás az elbeszélő honvéd élettörténetének és egyéb viszonyainak ismertetésével a »Történelmi Lapok« szer-

kesztőségébe, szépen, irodai papir egy oldalára leírva a beküldő nevével ellátott zárt jeligés levélke kiseretében október 15-éig beküldendő. E leíráshoz az öreg honvéd megszerezhető arcképének netár meglevő egykoru jegyzeteinek vagy egyéb okmányainak csatolása is kívánatos. A szerkesztőség a beérkezett munkákat e célra alakított bizottsága által átnézetli. Azokat a melyek még meg nem irt új történelmi adatokat tartalmaznak, egészben vagy részben a »Történelmi Lapok«-ban feldolgozza. A történelmi s egyuttal életrajzi adatok a kolozsvári ereklyemuzeumban helyeztetnek el állandó őrizetre. A beérkező munkák közül 3 általános történelmi értékkel bíró legjobb mű közül az I. a »Tört. Lapok« három évfolyamának nemzeti színű borítéku díszbe kötött példányával (30 korona értékben), a II. ugyanennek két évfolyamával (20 korona értékben) a III. pedig ugyanennek egy évfolyamával (19 korona értékben) fog jutalmaztatni. Ezenfelül minden értékkel bíró leírás a »Tört. Lapok« egy-egy kiadványának díszbe kötött művével (2-4 korona értékben) lesz kitüntetve. A pályázat eredménye a »Tört. Lapok« 1895. jan. 1. számban tétetik közzé. E munkára tekintettel arra, hogy az öreg honvédek emlékezetének fiókjai napról napra záródnak sőt számuk is mindinkább fogy s így együttes munkálkodással kell a multak emlékeit összegyűjteni, felkérretnek a vidéken

küvést szöve Ausztria megbuktatására s ennek a messze alágazó összeesküvésnek egyik tagja magában a kabinetben kell hogy üljön egyike kell hogy legyen a hét tagnak a ki Kossutkot és Deákot rendszeresen értesíti az ülésen törtentekről. Az igazság az volt, hogy mindkét tanácskozáson részt vett gr. Hardegg a főhaditanács elnöke is. Ennek pedig volt egy derék magyar érzelmű fogadott fia, ki viszont jó baráti viszonyban állt az épp akkor Bécsben időző Csányi Lászlóval. Hardegg gróf mindent elbeszélte fiának a kinek nem volt sietősebb dolga, mint hogy Kossuthnak valahogyan tudomására juttassa azt a mi ellene készül. Személyesen azonban nem ismerve Kossutht, Csányitól két tanácsot kért hogy mitevű legyen. Csányi viszont nem vélte czélszerűnek posta útján tudósítása Kossutht tehát Deáknak irt a ki viszont levélben adta tovább Kossuthnak a tudnivalókat. Deák leveleit pedig elfogták s így került minden napfényre. Kossuth maga csak kiszabadulása után értesült a kalandos politikai epizodról.

Elbeszélés. Írta Györkönyi Károly. — »Kossuth a fogságban.« Kiadatlan iratok után közli: Várnai Sándor. — »Fejedelmi vendégek Koburgban.« (Képesoportozattal.) — Kirándulás a falura. »Szivos Belától. (Képpel: »Pókhaló a kertben.«) — »A Nap.« »Wonaszek A. Antaltól (Képekkel a kis-kartali observatoriumból.) — »A chicagói vasuti sztrájk« (Képekkel: Pullman és Debs arcképe; A rendőrség és katonaság harcza a zavargókkal; Vasuti vonat megtámadása a zavargók által.) — »A tenger csodái.« (5 képpel: 1. Tengeri kagylók; 2. Spongya és teknősbéka-tartók Floridákan; 3. Rozmárok s fókák; 4. Nautilus.) — »Orosz életképek e Rendjel-kórság.« Tolsztoj L. után. — »Kérékpáros vasut.« (Képpel.) — »Irodalom és művészet«, »Közintézetek és egyletek«. Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdon-ságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félelvre csak 1 frt 20 kr.

A »Vasárnapi Ujság« augusztus 5-iki száma 15 keppel és a következő tartalommal jelent meg: »Vilmos főherceg.« (Arcképpel.) — »Kántor uram.« Költemény: Fejes Istvántól. — »A Gerjenes kinese«

Felelős szerkesztő: **Mihálf József.**

Kiadó: **Sápszky János.**

be-küldendő értékesebb dolgozatiránti elismerés. A szerkesztőbizottság részéről nyújtható legnagyobb kitüntetést nyújtja azáltal hogy munkatársainak gárdájába iktatja. Részletes felvilágosító és igazító szolgálattal minden irányban készséggel szolgál a szerkesztő bizottsága. Kolozsvár, 1893. jul. 15. A »Tört. Lapok« szerk.-bizottsága.

Irodalom és művészet.

»Kossuth a fogságban« cím alatt a »Vasárnapi Ujság« érdekes cikksorozata Kossuth titkos leveleiről. Vörös Antannak a nemzeti muzeumban őrzött s eddig kiadatlan iratai s Kossuth sajátkezű följegyzései alapján Külnsen érdekes közlemények azon pontja mely megfigyeltet adja annak miért rendelték el Kossuth elfogatását. A dolgot megfigyeltet a következő: Miután Kossuthot nem sikerült a »Törvényhatóság« Tuzos társaságától visszaretenteni mielőtt hazaérte volna, Bécsben két titkos kabinet-ülés tartatott melyen a Kossuth ellen fogadott titkos rendezvények felett tanácskoztak. Mindkét titkos ülés lefolyásáról Deák Ferencz értesítést küldött Kossuthnak. Azonban a leveleket a cabinet noir a postáról elsikasztotta s felsőbb helyre küldött. Roppan meglepetést kelte Bécsben mi orváltak, hogy a Deák Ferencz által küldött tudósítás szoról szóra megegyezik a kabinet-üléshen törtentekkel. Meg voltak győződve hogy itt egy titkos, s az egész országra kiterjedő kémrendszer lathatlan kezei működnek titkos összees-

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsén a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy SZARVASON a Tuzos utcai Kuch-féle házban újonnan berendezett

VASKERESKEDÉST

nyitottam.

Örömmel jelenthetem hogy kiváló minőségű cikkeimet

eredeti forrásból

közvetlenül szereztem be, ennél fogva

legjuttányosabb

árak mellett szolgáltatom ki.

Magamat és üzletemet a tisztelt közönség nagybecsű partfogásába ajánlván vagyok Szarvason 1894. Augusztus 1-én

„KUCH M. ÉS UTÓDA“ cég

tulajdonosa: **GRABENHOFER JÁNOS**

vaskereskedő.

1-2.